MĚSTSKÝ ÚŘAD HOŘICE

Oddělení územního plánování - úsek památkové péče
Náměstí Jiřího z Poděbrad 342, 508 19 Hořice

NAŠE Č. J.	VYŘIZUJE OPRÁVNĚNÁ ÚŘEDNÍ OSOBA	V HOŘICÍCH DNE
MUHC-SU/1888/2021/VO	[redacted]	28. 1. 2021
SPISOVÁ ZN.	SKARTAČNÍ ZN.	
24643/2020-PP23	A/10	

R O Z H O D N U T Í

Městský úřad Hořice, úsek památkové péče, jako orgán státní památkové péče věcně a místně příslušný podle § 29 odst. 2 písm. e) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, a § 11 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, posoudil žádost vlastníka hrobů, města Hořice, IČ 00271560, se sídlem náměstí Jiřího z Poděbrad 342, 508 01 Hořice v Podkrkonoší, obdrženou dne 16. 20. 2020, o vydání závazného stanoviska orgánu státní památkové péče podle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, ve věci údržby a opravy

hrobů rudoarmějců na pozemku parc. č. 2178/9, k. ú. Hořice v Pokrkonoší,

která je nemovitou kulturní památkou evidovanou v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky pod číslem rejstříku 13825/6-1157,

spočívající v opravě a údržbě kamenného schodiště, nízké opěrné zídky a náhrobků, údržbě zeleně a umístění kamenného klekátka s následujícími podrobnostmi:

- je navrhováno očistit reliéfní nápis na koruně nízké opěrné zídky,
- je navrhováno očistit schodiště a odstranit jeho dožilé spáry a nekvalitní vysprávky,
- je navrhováno očistit 24 hrobových míst a zvýraznit nápisy na jednotlivých hrobech vybarvením písma v červenohnědém odstínu a případně dosekáním neúměrně nízkého zahloubeného reliéfu písma,
- následně je navrhováno doplnit poškozené prvky, spáry a povrchy, v nejnutnější míře provést barevné lazurní retuše a ošetřit povrchy biocidními a hydrofobizačními přípravky,
- je navrhováno umístit pískovcové klekátko k odkládání věnců – desku o rozměrech 2 x 0,9 m – těsně před sochu Osvobození,
- je navrhováno pokácet yuccu u sochy Osvobození a pokácet túje na západní straně památníku,
- je navrhováno vysadit 24 kusů červených záhonových růží a jednoho keře bíle kvetoucího šeříku,
- v ploše hrobových míst a na nástupnicích schodiště bude rozhrnuta nová kamenná drť odpovídající zrnitosti i barevnosti (bílý odstín),

a vydává v souladu s ustanoveními § 14 odst. 1, 3 a 6 a § 44a odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, toto závazné stanovisko formou samostatného rozhodnutí ve správním řízení:

Provedení navrhovaných prací v rozsahu předložené dokumentace vyhotovené panem Vítem Kotrbáčkem (*Návrh na restaurování a rozpočet oprav památky – Pietní hrobové místo vojáků Rudé armády v Hořicích, V Hořicích 1. 12. 2020*) a v rozsahu projektové dokumentace vyhotovené Ing. Lenkou Hladíkovou (*Projekt revitalizace prostředí kulturní památky Pohřebiště rudoarmějců v Hořicích, leden 2021*) je z hlediska zájmů státní památkové péče **p ř í p u s t n é** v rozsahu takto podané žádosti za těchto základních podmínek:

(1) Započetí prací vlastník oznámí s minimálně 10 denním předstihem Městskému úřadu Hořice, úseku památkové péče, náměstí Jiřího z Poděbrad 342, 508 19 Hořice, tel. [redacted] e-mail: [redacted] ID datové schránky: 247bzdz.
(2) Čitelnost písma s mělce zahloubeným reliéfem na náhrobcích bude opravena pouze jeho barevným vypsáním.
(3) Vybarvení písma na náhrobcích bude provedeno v dochovaném červeném odstínu.

Účastníci řízení dle § 27 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád:

- Židovská obec v Praze, se sídlem Maiselova 250/18, Praha 1, která je zastoupena na základě písemné komisionářské smlouvy Matanou a.s., IČ 41691211, se sídlem Malá Štupartská 646/1, 110 00 Praha 1,
- Město Hořice, IČ 00271560, se sídlem náměstí Jiřího z Poděbrad 342, 508 01 Hořice v Podkrkonoší.

Účastníci řízení dle § 27 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád:
-

O D Ů V O D N Ě N Í

Městskému úřadu Hořice, úseku památkové péče, orgánu státní památkové péče věcně a místně příslušnému podle § 29 odst. 2 písm. e) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „památkový zákon“), a § 11 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), došla dne 16. 12. 2020 od oprávněné osoby žádost o vydání závazného stanoviska orgánu státní památkové péče podle § 14 odst. 1 památkového zákona k návrhu výše uvedených zamýšlených prací na předmětné kulturní památce.

Žádost obsahuje následující doklady a podklady:

- kopie evidenční karty majetku města Hořice k souboru hrobů rudoarmějců,
- dokumentace vyhotovená panem Vítem Kotrbáčkem – *Návrh na restaurování a rozpočet oprav památky: Pietní hrobové místo vojáků Rudé armády v Hořicích, V Hořicích 1. 12. 2020*,
- nabídka č. 1202020 ze dne 18. 11. 2020 vyhotovená firmou Zahradnictví Květ s.r.o. pro projekt *Revitalizace zeleně u hrobů Rudoarmějců – Gotthard,*
- projektová dokumentace vyhotovená Ing. Lenkou Hladíkovou – *Projekt revitalizace prostředí kulturní památky Pohřebiště rudoarmějců v Hořicích, leden 2021*, která byla žadatelem dodatečně předložena dne 14. 1. 2021,
- kopie souhlasu Matany a.s. udělený dne 11. 1. 2021 městu Hořice s obnovou památníku rudoarmějců, který je evidován jako nemovitá kulturní památka č. 13825/6-11257, a kopie komisionářské smlouvy mezi komitentem, Židovskou obcí v Praze, a komisionářem, Matanou a.s., které byly obě žadatelem dodatečně předloženy dne 18. 1. 2021.

V souladu s ustanovením § 14 odst. 6 památkového zákona si Městský úřad Hořice, úsek památkové péče, vyžádal písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče, kterou je Národní památkový ústav, konkrétně jeho územní odborné pracoviště v Josefově (dále jen „NPÚ“). Dne 4. 1. 2021 obdržel Městský úřad Hořice, úsek památkové péče, žádost NPÚ o doplnění žádosti o další nezbytné podklady ke zpracování písemného vyjádření v dané věci, načež orgán památkové péče vyzval žadatele (město Hořice) k předložení dokumentace umožňující kvalifikované posouzení žádosti. Žadatel dne 14. 1. 2021 předložil situační výkres a technickou zprávu a orgán památkové péče tyto podklady zaslal NPÚ přílohou dopisu MUHC-SU/1166/2021/VO ze dne 15. 1. 2021. Písemné vyjádření bylo vydáno dne 18. 1. 2021 pod č. j. NPÚ-362/100320/2020 (Bc. et MgA. Táňa Šlézová, Mgr. Jana Kalferstová a Ing. Jiřina Bublíková) a Městskému úřadu Hořice, úseku památkové péče, doručeno dne 19. 1. 2021. NPÚ v tomto písemném vyjádření specifikuje předmětnou kulturní památku a záměr žadatele, dále vymezuje

dotčené kulturně historické hodnoty, dopad zamýšleného záměru na tyto dotčené kulturně historické (památkové) hodnoty a ve vyhodnocení žádosti uvádí:

> *NPÚ, ÚOP v Josefově na základě prostudování předložených podkladů a znalosti situace konstatuje, že posuzované práce budou v souladu se zájmem ochrany výše uvedených kulturně historických hodnot za těchto podmínek:*
>
> 1. *Lazurní vypsání nápisů jmen padlých na hrobech bude respektovat dochovanou barevnost v červeném odstínu. Ve hmotě degradované nápisy nebudou mechanicky přesekávány, jejich zčitatelnění bude provedeno právě pomocí obnovy barevného vypsání.*
> 2. *Zahájení prací bude minimálně s týdenním předstihem oznámeno NPÚ, ÚOP v Josefově, který bude zván rovněž na kontrolní dny svolávané v průběhu prací a k jejich dokončení.*

Závěrem pak písemné vyjádření obsahuje odůvodnění názoru NPÚ. K doporučeným podmínkám Městský úřad Hořice, úsek památkové péče, uvádí, že tyto zohlednil a stanovil na jejich základě podmínky č. 1 až 3 uvedené ve výrokové části závazného stanoviska.

K ohledání ani obhlídce předmětné kulturní památky na místě samém Městský úřad Hořice, úsek památkové péče, nepřistoupil, protože mu je stav v místě dostatečným způsobem znám z průběžného sledování stavu kulturních památek v jeho správním obvodu.

Podle ustanovení § 38 správního řádu bylo účastníkům řízení umožněno nahlédnout do spisového materiálu a podle ustanovení § 36 správního řádu navrhovat důkazy a činit jiné návrhy a vyjádřit své stanovisko, a to kdykoliv až do vydání rozhodnutí. Podle ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu pak Městský úřad Hořice, úsek památkové péče, vyrozuměl dopisem č. j. MUHC-SU/1291/2021/VO ze dne 19. 1. 2021 účastníky řízení, o probíhajícím správním řízení a oznámil, že podle jeho názoru bylo ukončeno shromažďování podkladů pro vydání rozhodnutí, přičemž jim byla dána možnost se k těmto podkladům vyjádřit (se stanovenou tzv. pořádkovou lhůtou do 27. 1. 2021).

Dále jsou součástí spisu výpis z katastru nemovitostí a kopie katastrální mapy, tedy písemnosti dokládající vlastnický vztah konkrétních osob k nemovitostem evidovaným v katastru nemovitostí, jakož i prostorové vymezení těchto nemovitostí, informativní výpis z vyhrazené části aplikace Památkový katalog (pamatkovykatalog.cz), tedy z otisku evidence kulturních památek vedených v Ústředním seznamu kulturních památek ČR, tři fotografie zachycující *Pomník padlým Rudé armády* na pozemku parc. č. 2178/9, k. ú. Hořice v Podkrkonoší, pořízené Městským úřadem Hořice, úsekem památkové péče, dne 11. 3. 2019, výpis z Registru ekonomických subjektů ČSÚ v ARES s údaji o městu Hořice, výpis z Rejstříku registrovaných právnických osob s údaji o Židovské obci v Praze a výpis z veřejného rejstříku v ARES s údaji o Matana a.s.

Tolik k dosavadnímu průběhu správního řízení.

Pomník padlým Rudé armády se nachází na novém židovském hřbitově v Hořicích na vrchu svatého Gotharda a je ztvárněn jako parkově upravený prostor s drobnými architektonickými prvky a alegorickou sochou Osvobození a nachází se zde soubor 24 hrobů padlých vojáků Rudé armády. Pomník je situován v severozápadním rohu hřbitova vedle vstupu z ulice. Plocha památníku je oproti okolnímu hřbitovu vyvýšena, částečně ohrazena nízkými opěrnými zídkami a vstupuje se na ni po pískovcovém schodišti se štěrkovými podestami. Samotný soubor hrobů má podobu plácku vymezeného nízkým obrubníkem a vysypaného kamenivem, na kterém je 24 hrobů ve třech řadách. Hroby jsou opatřeny položenou pískovcovou náhrobní deskou, na níž je umístěn pískovcový kónický hranol s vyrytým jménem padlého či je na něm uvedeno „neznámý“. Prostoru pomníku vévodí volně stojící pískovcová socha ženy v nadživotní velikosti – alegorie Osvobození podle návrhu Josefa Kalfuse. Tato socha je umístěna naproti kamennému schodišti a stojí na hrubě opracované podstavě s vysekaným letopočtem „1945“. Na západní straně je pomník vymezen opěrná zídkou, která je částečně opatřená červenou omítkou a částečně vyzděná z dekorativních keramických tvarovek a její korunu tvoří pískovcové desky s reliéfním nápisem „Hrdinům padlým za svobodu slovanských národů“.

Z hlediska zájmů státní památkové péče se jedná o památník s pohřbenými ostatky vojáků Rudé armády, který je ztvárněn jako parkově upravený prostor s drobnými architektonickými prvky a se sochou Osvobození podle návrhu Josefa Kalfuse. Jedná se o pietní připomínku zde pochovaných padlých vojáků a konce 2. sv. války. NPÚ ve svém písemném vyjádření k současnému stavu poznání dotčených chráněných kulturně historických hodnot uvádí následující:

Památník s pohřebištěm rudoarmějců je historickým, politickým a pietním místem, upomínkou na válečné události v době 2. světové války a padlé ruské vojáky v bojích proti fašismu na území města Hořic. Dílo je prostorově urbanistickým a sochařsko-architektonickým dílem, v rámci areálu nového hřbitova. Za kulturní památku ČR je prohlášena socha Osvobození na podstavci a pohřebiště se souborem 24 hrobů rudoarmějců. Památník je však řešen jako celek i s dalšími kontextuálními součástmi a toto bezprostřední okolí proto lze považovat za tzv. prostředí kulturní památky.

Tolik k předmětné nemovité kulturní památce a jejím kulturně historickým hodnotám.

Záměr nejprve zahrnuje očištění pískovcových náhrobků, schodiště a kamenných desek s reliéfními nápisy na koruně zídky. Povrch těchto prvků bude biocidně ošetřen proti lišejníkům, mechům a řasám, následně omyt regulovanou tlakovou vodou. Případné černé anorganické depozity a nánosy budou čištěny chemicky. V případě výskytu solných výkvětů bude provedeno odsolování. Následně bude provedena revize vysprávek, plastické doplnění poškozených částí a v nejnutnějším případě budou provedeny barevné retuše. Následně pak budou tyto povrchy ošetřeny biocidními a hydrofobizačními přípravky. Těsně před sochu Osvobození je navrhováno položit pískovcové klekátko – desku o rozměrech 2000 x 900 x 100 mm, která bude vystupovat nad 10 cm okolní povrch. Celá deska bude ležet na štěrkovém podkladu a bude tvořena ze dvou monolitů s ostrýma hranama. Dále je navrhováno vysadit 24 kusů červených záhonových růží (kultivar Lilly Marlen) po jednom ke každému hrobu. V jihozápadní části památníku je navrhováno vysadit šeřík – bíle kvetoucí kultivar s jednoduchými květy (*Syringa vulgaris*).

Po projednání věci došel Městský úřad Hořice, úsek památkové péče, k závěru, že výše uvedené zamýšlené práce jsou přípustné za splnění dvou podmínek, které byly stanoveny s ohledem na zachování kulturně historických hodnot předmětné kulturní památky, a to v souladu s § 4 odst. 4 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v znění pozdějších předpisů. Městský úřad Hořice, úsek památkové péče, konstatuje, že je z hlediska zájmů státní památkové péče žádoucí, neboť na kamenných částech pomníku jsou patrná lokální mechanická poškození, dožilé či vypadané spáry a vysprávky a znečištění povrchu. Celkem lze tedy říci, že při splnění stanovených podmínek budou po provedení zamýšlených prací zachovány kulturně historické hodnoty předmětné kulturní památky.

Vzhledem k tomu, že se zamýšlené práce nesporně dotýkají kulturně historických hodnot dotčené kulturní památky a s ohledem na skutečnost, že současná platná právní úprava neomezuje dobu platnosti vydaného závazného stanoviska podle § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči, stanovil Městský úřad Hořice, úsek památkové péče, podmínkou č. 1 povinnost oznámit předem zahájení prací, aby na toto oznámení mohl reagovat a následně provádět dozor (viz § 28 odst. 2 písm. g) zákona o státní památkové péči). Městský úřad Hořice, úsek památkové péče, tuto informaci o zahájení prací rovněž neprodleně poskytne NPÚ, aby tento následně mohl reagovat provedením dohledu (viz § 32 odst. 2 písm. g) památkového zákona) v jejich průběhu.

Podmínky č. 2 a 3 vycházejí z písemného vyjádření NPÚ. Městský úřad Hořice, úsek památkové péče, níže cituje zdůvodnění vyhodnocení obnovy nápisů na náhrobcích v písemném vyjádření NPÚ, se kterým se v této věci zcela ztotožňuje:

Intenzivní červený odstín vypsání jmen padlých a jiných podobných nápisů na hrobech, pomnících a památnících věnovaných osvobození ruskými vojsky ve 2. svět. válce, či padlým ruským vojákům během 2. svět. války, budovaných po válce na mnoha místech a v mnoha obcích, je poznamenána jednotnou symbolickou a politicko-funerální ideologií. Na těchto typech pietních míst byly barevně zvýrazňované nápisové části, zejména jména padlých, zvýrazňovány pravidelně v intenzivní červené (až tmavě červené) barvě. Tato barva vychází symbolicky z barevnosti sovětských symbolů, kde rudá barva měla výraznou důležitost. Na pozůstatcích vypsání jmen padlých na hořickém hřbitově je tato barevnost rovněž zachycena. Je proto žádoucí barevnost obnovit dle původního řešení a ideologického konceptu, který k tomuto typu památky a pamětníku patří. Navržená červenohnědá barevnost spíše inklinuje k použití a historických typech kamenosochařských děl, jako např. na nápisech na barokních podstavcích soch apod., kde ovšem tato barevnost vychází z jiného historického kontextu.

Není žádoucí mechanicky prohlubovat přesekáním vybrané méně čitelné nápisy. Jedná se o mechanický vstup do původní hmoty díla. Jsme přesvědčeni, že v případě hloubkových defektů v oblasti písma pomůže jejich vytmelení do původního tvarosloví. U degradace a zvětrání okolního povrchu, které má dopad na sníženou hloubku výsledného sekaného nápisu jsme přesvědčeni, že ke zčitatelnění dopomůže právě barevné vypsání. Veškerá jména na náhrobcích jsou zaznamenána a přepsána, takže v případě extrémního poškození a zvětrání některých nápisů do budoucnosti lze u těchto uvažovat o eventuálním přesekání. V současnosti však tento krok považujeme za nadbytečný a příliš razantní vůči originálu.

Formu samostatného rozhodnutí ve správním řízení pak závaznému stanovisku podle § 14 odst. 1 památkového zákona Městský úřad Hořice, úsek památkové péče, přisoudil s ohledem na ustanovení § 44a odst. 3 památkového zákona, ze kterého vyplývá, že závazné stanovisko podle § 14 odst. 1 památkového zákona je-li vydáno orgánem státní památkové péče ve věci, o které není příslušný rozhodovat stavební úřad podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, je samostatným rozhodnutím ve správním řízení.

Správní orgán po posouzení všech podkladů a zjištění ve výše uvedené věci došel k závěru, který je obsažen ve výrokové části tohoto rozhodnutí. Při posuzování se řídil platnými právními předpisy (zejména zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů; vyhláška č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů).

P O U Č E N Í O O D V O L Á N Í

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení podle ustanovení § 81 odst. 1 správního řádu podat odvolání, a to v souladu s ustanovením § 83 odst. 1 správního řádu ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení. Lhůta pro podání odvolání počíná běžet podle § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu den následující po dni, kdy bylo toto rozhodnutí doručeno. Doručení písemnosti upravuje § 23 a § 24 správního řádu, který stanoví, že nebyl-li adresát tohoto rozhodnutí zastižen, rozhodnutí se uloží u Městského úřadu Hořice nebo v provozovně provozovatele poštovních služeb.

Jestliže si adresát uložené rozhodnutí ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy bylo rozhodnutí k vyzvednutí u Městského úřadu Hořice nebo v provozovně provozovatele poštovních služeb připraveno, nevyzvedne, považuje se rozhodnutí podle § 24 odst. 1 správního řádu za doručené posledním dnem této lhůty (od tohoto dne běží v tomto případě lhůta pro podání odvolání).

Doručení písemnosti pomocí datové schránky upravuje § 17 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, který rovněž stanoví přednostní doručování dokumentů prostřednictvím datové schránky. Nepřihlásí-li se adresát do své datové schránky ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty.

O odvolání proti tomuto rozhodnutí rozhoduje Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor kultury a památkové péče. Odvolání se v souladu s ustanovením § 86 odst. 1 správního řádu podává u Městského úřadu Hořice, úseku památkové péče.

Odvolání musí mít náležitosti podání uvedené v § 37 odst. 2 správního řádu a v souladu s ustanovením § 82 odst. 2 správního řádu musí obsahovat údaje o tom, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu ho napadá, a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo.

U P O Z O R N Ě N Í

Upozorňujeme, že vlastník kulturní památky je podle ustanovení § 9 odst. 4 památkového zákona povinen toho, komu kulturní památku předává k provedení její obnovy, **uvědomit, že věc je kulturní památkou.** Doporučujeme, aby osoby provádějící řešené práce byly seznámeny s obsahem tohoto závazného stanoviska.

Dále upozorňujeme, že tato činnost bude prováděna na **území s archeologickými nálezy.** Z této skutečnosti vyplývají pro investora následující povinnosti dané § 22 odst. 2 cit. památkového zákona:

> *Má-li se provádět stavební činnost na území s archeologickými nálezy, jsou stavebníci již od doby přípravy stavby povinni tento záměr oznámit Archeologickému ústavu a umožnit jemu nebo oprávněné organizaci provést na dotčeném území záchranný archeologický výzkum. Je-li stavebníkem právnická osoba nebo fyzická osoba, při jejímž podnikání vznikla nutnost záchranného archeologického výzkumu, hradí náklady záchranného*

archeologického výzkumu tento stavebník; jinak hradí náklady organizace provádějící archeologický výzkum. Obdobně se postupuje, má-li se na takovém území provádět jiná činnost, kterou by mohlo být ohroženo provádění archeologických výzkumů.

Na základě uvedeného upozorňujeme na povinnost investora učinit oznámení Archeologickému ústavu AV ČR, Praha, v. v. i., (Letenská 4, 118 01 Praha 1, tel.: 257 014 300 - ústředna, oznameni@arup.cas.cz, datová schránka ID fxcng6z).

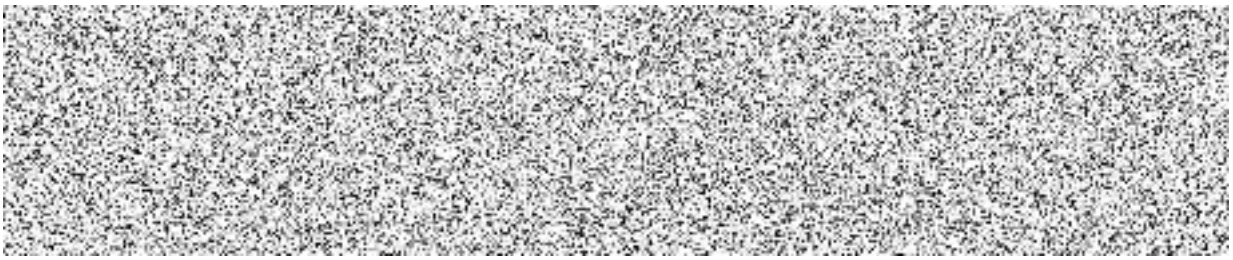

Rozdělovník
účastníci řízení
Židovská obec v Praze, se sídlem Maiselova 250/18, Praha 1, která je zastoupena na základě písemné komisionářské smlouvy Matanou a.s., IČ 41691211, se sídlem Malá Štupartská 646/1, 110 00 Praha 1,
Město Hořice, IČ 00271560, se sídlem náměstí Jiřího z Poděbrad 342, 508 01 Hořice v Podkrkonoší.

na vědomí
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Josefově (datová schránka ID 2cy8h6t)